

PROTOPOPUL IOAN PIUARIU (POPA TUNSU)

S-a născut în comuna Sadu în anul 1732, fiind fiul lui Ioan și al Dobrei Piuariu. Primele cunoștințe de carte le-a primit în casa părintească și la școala sătească, după care îl întâlnim ca ucenic dulgher și măsar la un sas din Sibiu.

Pentru că avea darul să povestească, dar mai ales să cânte frumos, consătenii lui l-au sfătuit să se facă preot. Astfel, a plecat la mănăstirea Cozia, unde a stat 6 luni la învățătură. Când a venit momentul să se preoțească, el nu a voit să se hirotonească la episcopul unit de la Blaj, mergând să primească darul preoției de la episcopul Grigore al Râmnicului.

Când s-a întors acasă, fiind conștient de răul ce a dat naștere agitatorilor frământări religioase datorită unei părți din credincioșii ardeleni uniți cu biserica romano-catolică, a început să propage pentru credința strămoșească ortodoxă și împotriva uniților. De puterea cuvântului său, atât comandantul militar cât și episcopul unit de la Blaj au fost cutremurați. Socotindu-l un Samson, crezând că puterea lui stă în plete, l-au dus legat la Sibiu și i-au tuns părul și barba în piața orașului, la 20 octombrie 1758. În urma acestei batjocuri publice, tânărul protopop nu s-a descurajat, ci a devenit mai aprig dușman al uniților, credincioșii cistindu-l cu vrednicia de protopop în ciuda episcopului unit de la Blaj.

În anul 1759 a ținut un sinod la Sadu, în care a convocat satele din estul Sibiului, iar cu câteva săptămâni înaintea praznicului „Adormirea Maicii Domnului” la îndemnul lui au fost luate cheile bisericii de la îngrijitorul unit. Astfel praznicul s-a slujit în credința strămoșească ortodoxă pentru prima dată de când biserica a fost luată de la preoții ortodocși și predată preoților uniți. De la acea dată praznicul „Adormirea Maicii Domnului” a devenit hramul bisericii.

În anul 1760 a făcut diverse adunări, oamenii fiind puternic impresionați de cuvântul lui și chemându-l în toate satele să le slujească în biserici. Tot în acest an este prins și arestat de preoții uniți, fiind închis la Debrețin, Győr și în final în cazematele Vienei.

În închisoare nu a ascuns nimic din activitatea lui, susținând în continuare libertatea religioasă. În cele din urmă a fost sfătuit și lăsat să scrie rudelor și locuitorilor din comuna Sadu o scrisoare în care să arate prețuire față de Majestatea Sa, care nu ar avea intenția să le calce libertatea religioasă.

Arestarea și calvarul îndurat de protopopul Ioan Piuariu au produs o mare agitație printre românii ortodocși din Transilvania, fiind făcute numeroase cereri de eliberare a lui Ioan Piuariu. În cele din urmă, el a fost eliberat și s-a întors în sânul familiei, acordându-i-se și o pensie militară cu condiția de a nu mai continua activitatea pentru care a fost închis.

Popa Tunsu nu s-a putut liniști, fiind din nou întemnițat . Când a fost eliberat i s-a interzis să se mai întoarcă în Transilvania, slujind ca preot în Banat, în comuna Sînicolau Mare, din anul 1772 până în anul 1782 când s-a stins din viață.